

درس ۱۶

جاذبه های گردشگری ایران

سفرهای زیارتی

- در کشور ما ، بخش عمده ای از سفرها جنبه زیارتی دارد. سفرهای زیارتی به منظور بازدید از مکان های مقدس و زیارت مرقد پیامبران الهی ، امامان بزرگوار (ع) و امامزاده ها انجام می گیرد.

دلیل توجه زائران داخلی و خارجی به مساجد ایران

- بعضی از مساجد علاوه بر محل عبادت ، از نظر معماری زیبای اسلامی نیز مورد توجه گردشگران هستند.
- مانند: مسجد امام و شیخ لطف الله در اصفهان ، مسجد جامع یزد و مسجد گوهرشاد در مشهد

مشهد مقدس، مهم ترین قطب زیارتی ایران

- همه ساله تعداد زیادی از زائران ایرانی و خارجی برای زیارت مرقد مطهر امام رضا (ع) به مشهد سفر می کنند.

سخن امام رضا (ع) در مورد صدقه

صدقه بده، هر چند کم باشد زیرا هر کار کوچکی که صادقانه برای خدا انجام شود بزرگ است.

حرم مطهر امام رضا (ع) و
مجموعه آستان مقدس رضوی :

علاوه بر اهمیت زیارتی از نظر معماری و تاریخی نیز اهمیت فراوان دارند.

در صحن های مطهر امام رضا (ع) آرامگاه کدام
شخصیت های بزرگ علمی مذهبی

شیخ بهایی و علامه محمد تقی جعفری

موزه های آستان قدس رضوی:

موزه قرآن – موزه سکه – موزه صدف – موزه
سلاح

مدال های کشتی گیر محبوب
ایران مرحوم تختی که از
قدیمی ترین این مدال هاست.

مدال هایی که برخی از
نخبگان علمی و همچنین
ورزشکاران به موزه اهدا
کرده اند

قرآن های نفیس که با خط
مبارک ائمه اطهار بر روی
پوست آهو نوشته شده.

اولین سنگ مرقد مطهر امام
رضا (ع) و سکه ها و
کتیبه های نفیس

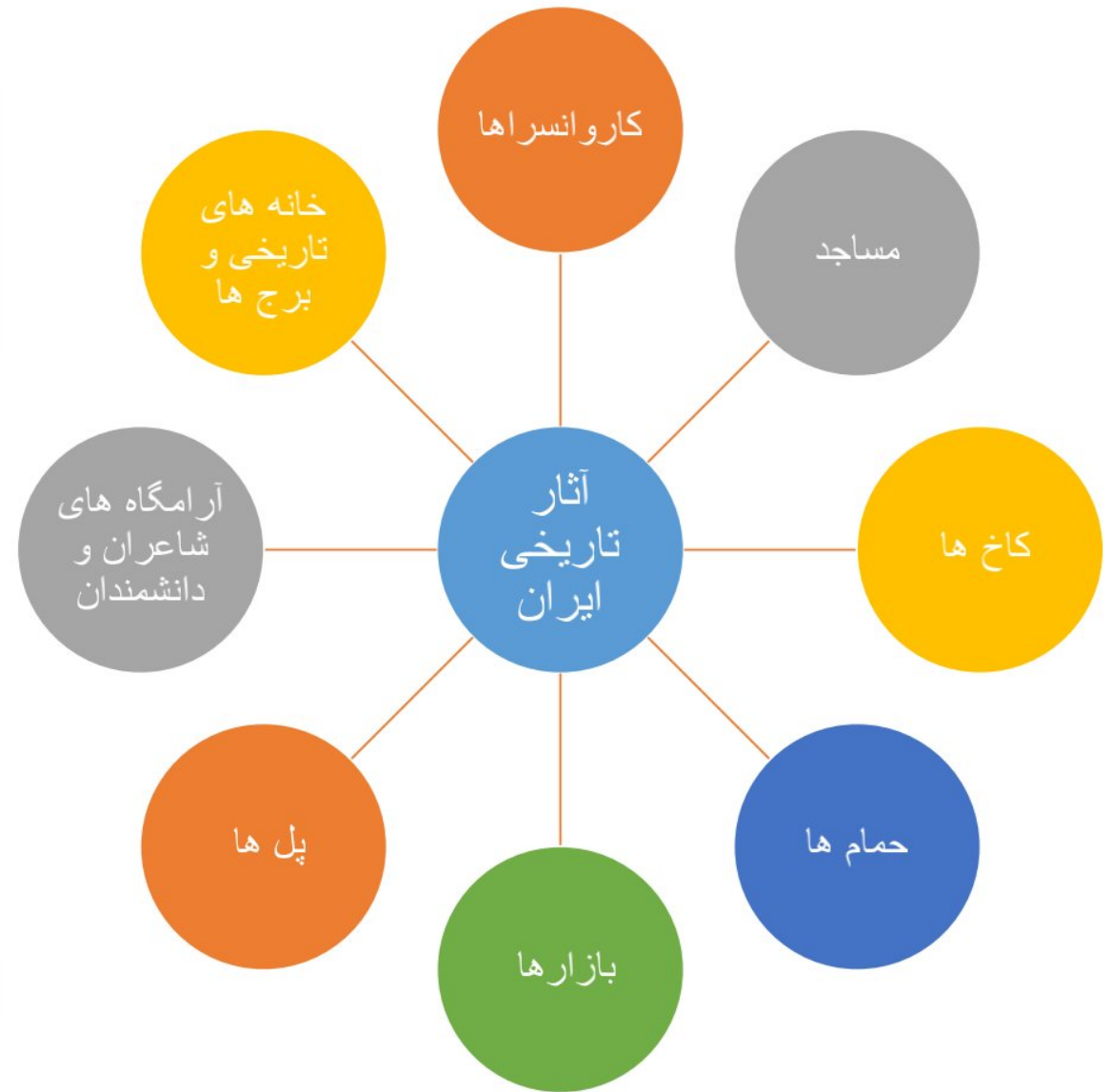
آثار و اشیای موجود در
موزه امام رضا (ع)

برخی از بناهایی که میراث جهانی هستند و باید از آنها محافظت کنیم:

منطقه تاریخی
آبادانا
شوش استان
خوزستان

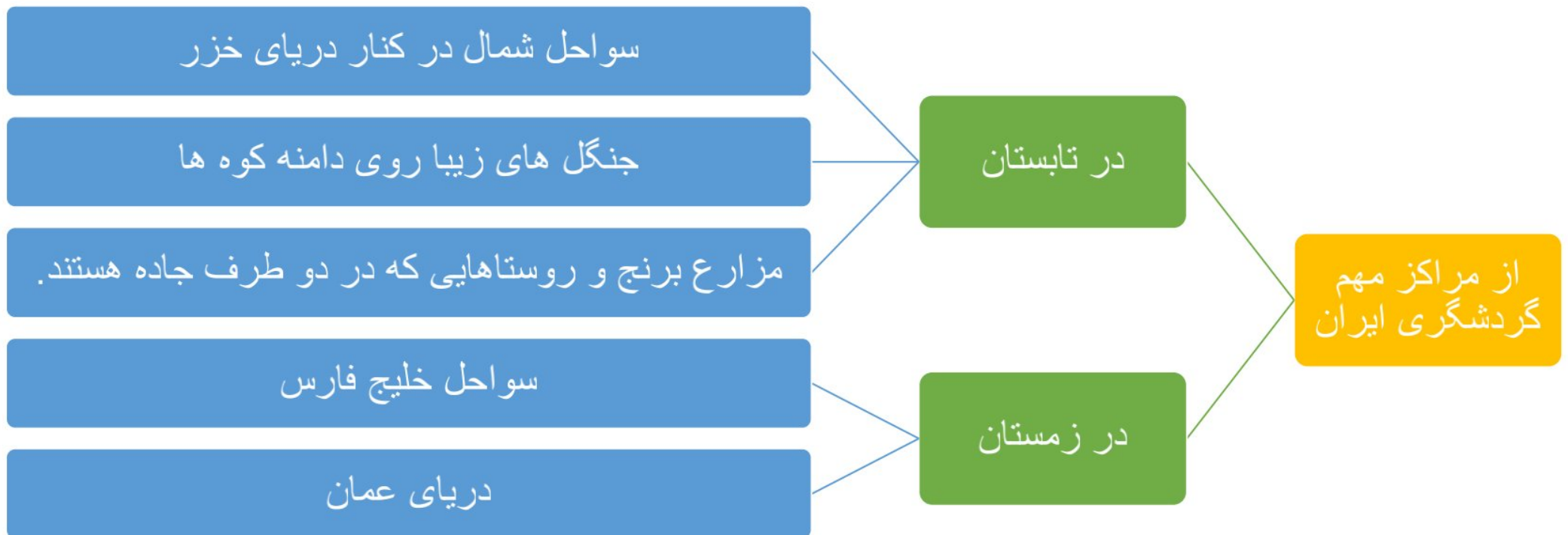
دروازه سنگی
آذربایجان
غربی

تخت جمشید
استان فارس

طبیعت گردی

یکی از انواع گردشگری، گردش و استراحت یا مطالعه و تحقیق در مکان های طبیعی چون کوه ها، غارها، چشمه های آب معدنی و بیابان ها و جنگل ها و پناهگاه های حیات وحش و روستا ها است.

یکی از بنادر مهم و مراکز گردشگری در سواحل دریای عمان، **بندرچابهار** است.

امروزه کشورها سعی می کنند برای گردش و استراحت در طبیعت طوری برنامه ریزی کنند که از آسیب رساندن به محیط زیست جلوگیری شود.

یکی از برنامه ها برای جلوگیری از آسیب رساندن به محیط زیست : **ایجاد پارک های ملی** است.

پارک ملی گلستان در استان های گلستان و خراسان شمالی از بزرگترین پارک های ملی ایران است.

بوته کنی ، چرای دام ها ، شکار و نظایر آن ممنوع است و محیط های امن طبیعی برای جانوران پدید آورده اند.

در پارک های ملی چه مقرراتی حاکم است؟

جاذبه‌های گردشگری ایران

درس ۱۶

در کشور عزیز ما ایران، آنقدر جاذبه‌های فراوان طبیعی و تاریخی - فرهنگی وجود دارد که هم مردم ایران و هم مردم سایر کشورها علاقه‌مند به بازدید این جاذبه‌ها هستند.

مسجد جامع یزد

آرامگاه دانیال نبی (ع) - خوزستان

مسجد گوهرشاد در حرم مطهر رضوی، با قدمتی حدوداً ۶۰۰ سال

● سفرهای زیارتی **درباره سفرهای زیارتی توضیح دهید**

در کشور ما، بخش عمده‌ای از سفرها جنبه‌ی زیارتی دارد. سفرهای زیارتی به منظور بازدید از مکان‌های مقدس و زیارت مرقد پیامبران الهی، امامان بزرگوار (ع) و امامزاده‌ها انجام می‌گیرد. شما در کتاب هدیه‌های آسمان پایه ششم با سه زیارتگاه مهم کشورمان آشنا شدید. آیا می‌توانید این سه زیارتگاه را که مرقد سه امامزاده است نام ببرید؟

در ایران مساجد باشکوهی نیز وجود دارد که مورد توجه زائران داخلی و خارجی قرار می‌گیرند. بعضی از مساجد علاوه بر محل عبادت، از نظر معماری زیبای اسلامی نیز مورد توجه گردشگران هستند؛ مانند مسجد امام و شیخ لطف‌الله در اصفهان، مسجد جامع یزد و مسجد گوهرشاد در مشهد.

● مشهد مقدس، مهم‌ترین قطب زیارتی ایران

همه ساله تعداد زیادی از زائران ایرانی و خارجی (حدود ۱۷ میلیون نفر) برای زیارت مرقد مطهر

امام رضا (ع) به مشهد سفر می‌کنند.

● خوب است بدانید از کشورهای مسلمان، مانند کشور دوست و همسایه ما عراق، هر ساله تعداد زیادی زائر وارد کشور می‌شوند. از کشور ما نیز، هر ساله چند میلیون زائر، مشتاقانه برای زیارت عتبات عالیات* به کشور عراق می‌روند و مورد پذیرش و مهمان‌نوازی گرم آنها قرار می‌گیرند.

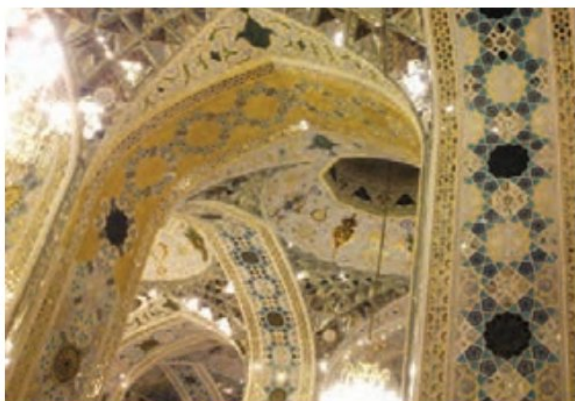

اهمیت حرم مطهر امام رضا (ع) چیست؟

حرم مطهر امام رضا علیه السلام و مجموعه آستان قدس رضوی، علاوه بر اهمیت زیارتی از نظر معماری و تاریخی نیز اهمیت فراوانی دارد و در هر یک از صحن‌ها، شاهکارهایی از معماری ایرانی - اسلامی مشاهده می‌شود.
در صحن‌های مطهر حرم امام رضا علیه السلام آرامگاه برخی شخصیت‌های بزرگ علمی مذهبی کشور مانند شیخ بهایی و علامه محمدتقی جعفری وجود دارد.

فعالیت

- ۱- اگر به اینترنت دسترسی دارید با راهنمایی معلم به پایگاه آستان قدس رضوی وارد شوید و اطلاعاتی درباره زیارت حرم مطهر و بخش‌های مختلف آن به دست آورید.
- ۲- به طور گروهی با استفاده از دانشنامه شبکه رشد یا سایر منابع درباره زندگی و آثار یکی از این دو شخصیت بزرگ یک صفحه مطلب بنویسید و در کلاس بخوانید.
- ۳- آیا تاکنون صلوات خاصه امام رضا علیه السلام را شنیده‌اید؟ چه احساسی نسبت به آن دارید؟

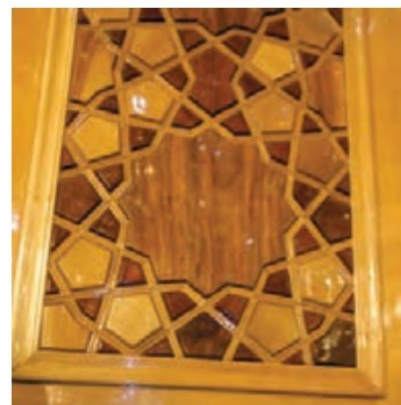
تحویل سال در حرم مطهر رضوی

رسمی کهن: نقاره‌چی‌ها قبل از طلوع و غروب خورشید و هم‌چنین در روزهایی مانند میلاد معصومین علیهم السلام یا جشن‌های مذهبی، نقاره می‌زنند.

هزرتان مختلف، با ارادت و علاقه‌ای که به امام رضا علیه السلام داشته‌اند، آثار هنری باشکوهی در حرم مطهر خلق کرده‌اند.

مجموعه آستان قدس رضوی شامل چه بخشهایی است؟

مجموعه آستان قدس رضوی دارای چند کتابخانه بزرگ، مرکز درمانی، مهمانسرا و چند موزه باشکوه است که از جمله می توان

به موزه قرآن و موزه سکه، موزه صدف و موزه سلاح اشاره کرد. در موزه امام رضا علیه السلام، آثار مختلفی از جمله مدال هایی که برخی از نخبگان علمی (مانند برندگان المپیادهای علمی) و همچنین ورزشکاران اهدا کرده اند، نگهداری می شود. مدال های کشتی گیر محبوب ایران مرحوم تختی، از قدیمی ترین این مدال هاست.

از مهم ترین اشیای موجود در این موزه می توان به قرآن های نفیس که با خط مبارک ائمه اطهار بر روی پوست آهو نوشته شده، اولین سنگ مرقد مطهر امام رضا علیه السلام و سکه ها و کتیبه های نفیس اشاره کرد. در موزه امام رضا (ع) چه اشیایی وجود دارد؟

خدامان حرم، مسئولیت نظم و راهنمایی زائران را برعهده دارند.

فعالیت

- ۴- اگر با خانواده تان به مشهد سفر کنید، بعد از زیارت حرم امام رضا علیه السلام پیشنهاد می کنید از کدام بخش های آستان قدس دیدن کنید؟
- ۵- کاربرگه شماره (۱۵) را در کلاس کامل کنید.
- ۶- تحقیق کنید که این دو آرامگاه در تصاویر زیر، در کجا هستند و هر یک از این دو شخصیت، چه نسبتی با امام رضا علیه السلام دارند؟

آرامگاه حضرت احمد بن کاظم (معروف به شاهجراغ)

حرم حضرت معصومه علیه السلام

ایران به دلیل دارا بودن تاریخ طولانی، آثار و بناهای متعددی دارد. مساجد، کاروانسراها، کاخ‌ها، حمام‌ها، بازارها، پل‌ها،

رامگاه‌های شاعران و دانشمندان، خانه‌های تاریخی و برج‌ها از جمله این آثار هستند.

برخی از این بناها میراث جهانی* هستند که باید از آنها محافظت شود. علاوه بر مردم ایران، بسیاری از موزه‌ها و پژوهشگران

کشورهای جهان، علاقه‌مند به بازدید از این آثار تاریخی هستند.

بیشتر بدانیم

تخت جمشید که یونانیان به آن پرسپولیس می‌گفتند، بنایی عظیم شامل چندین کاخ و تالار به مساحت حدود ۱۲۵۰۰۰ متر مربع است. ساخت این بنا به فرمان داریوش اول هخامنشی آغاز و توسط جانشینان او به پایان رسید. برای انجام این کار، بهترین معماران، مهندسان، سنگ تراشان (حجاران)، نقاشان و کارگرانی با دستمزد معین از سراسر امپراتوری به کار گرفته شدند.

در طراحی و ساخت این مجموعه از اصول مهندسی و معماری دقیق و پیشرفته‌ای استفاده شده است. به منظور مقاوم‌سازی ساختمان‌ها، ابتدا تمام سطح زیرینا را خاک‌برداری و با شن‌ریزه‌ها رسوبی پر کرده‌اند و سپس به ساخت و ساز پرداخته‌اند. ستون‌های سنگی تخت جمشید به ارتفاع ۱۴ تا ۲۰ متر، از شگفتی‌های معماری ایران و حتی جهان در دوره باستان است. سنگ‌های مورد نیاز از کوه‌های دور و نزدیک بریده و توسط نیروی انسانی یا گاری به محل کار برده می‌شد. پس از حجاری‌های مقدماتی، قطعه سنگ‌ها با استفاده از داربست‌های محکم و قرقره و طناب بر روی هم قرار می‌گرفتند. سپس عملیات تراشیدن و صیقل دادن ستون‌ها و ایجاد شیارهای تزئینی آغاز می‌شد.

زیبایی و عظمت این آثار، محصول سرپنجه هنرمند، ذهن خلاق و ذوق و ابتکار ایرانی است و برای همین، تخت جمشید که به عنوان یک میراث جهانی شناخته می‌شود و همچنین دیگر آثار تاریخی در سراسر کشور، مایه افتخار ایرانیان و جزء آثار ارزشمند تاریخی کشور هستند. با این وجود نباید فراموش کرد که استفاده از این کاخ‌ها و بناها، منحصر به پادشاهان ظالم و ستمگر بود و زمانی، حاکمانی حکومت می‌کردند که برای مردم و رأی آنها، ارزشی قائل نبودند و حقوق آنها را پایمال می‌کردند.

تخت جمشید، استان فارس

دروازه سنگی، آذربایجان غربی

منطقه تاریخی آبادانا - شوش

• طبیعت‌گردی طبیعت‌گردی را تعریف کنید

یکی از انواع گردشگری، گردش و استراحت یا مطالعه و تحقیق در مکان‌های طبیعی چون کوه‌ها، غارها*، چشمه‌های آب‌معدنی و بیابان‌ها و جنگل‌ها و پناهگاه‌های حیات‌وحش و روستاها است.

کشور ایران به دلیل داشتن

ناهمواری‌های مختلف و آب‌وهوای

متنوع، زیستگاه‌های متنوعی دارد. بعضی

از این مکان‌ها به‌عنوان «میراث زیستی

جهانی*» اعلام شده‌اند.

برخلاف برخی کشورهای دنیا که

از دیدن زیبایی‌های برخی فصل‌های سال و

برخی اقلیم‌ها محروم هستند، در کشور ایران هریک از چهار فصل سال زیبایی‌های خاص خود را نشان می‌دهد. علاوه بر زیبایی‌های

طبیعی، بناها و معماری‌های به‌جای مانده از دوره‌های مختلف تاریخی مخصوصاً پس از اسلام نیز، از شگفتی‌های کشورمان است. در

آخرین صفحات کتاب، گوشه‌ای از زیبایی‌های کشور عزیزمان، به نمایش در آمده است.

بشار ویسادار - گیلان

شگفتی‌های ایران را نام ببرید

(ب)

(الف)

سواحل جابهار در دریای عمان، استان سیستان و بلوچستان

دره خزینه بهشت، استان لرستان، میانه‌های جاده بلدختر به اندیمشک

کویرنوردی

فعالیت

- ۷- با همفکری با معلم و دوستانتان، درباره سه فعالیت زیر در کلاس گفت‌وگو کنید :
- الف) آیا مقاصد گردشگری محل زندگی خودتان را به خوبی می‌شناسید؟ گزارشی از آنها را در کلاس ارائه دهید.
- ب) آیا فکر می‌کنید در محل زندگی شما، آثار طبیعی و گردشگری یا صنایع دستی یا مکان‌های دیدنی وجود دارد که به اندازه کافی در کشور یا جهان، شناخته شده نیست؟ چه راه‌هایی برای شناساندن آنها به دیگران و همچنین برای حفظ و نگهداری آنها، به ذهنتان می‌رسد؟
- ج) علاوه بر صفحات آخر کتاب، در صفحات مختلف و میان درس‌های این کتاب نیز بیش از ۴۰ تصویر جذاب از طبیعت و بناهای تاریخی گنجانده شده است. آنها را پیدا کنید و ببینید در کدام استان واقع شده‌اند؟

رابطه گردشگری و محیط زیست را بنویسید

• گردشگری و حفاظت از محیط زیست

گردشگری در طبیعت ممکن است باعث بروز مشکلاتی شود و بعضی از مناطق در اثر انبوه مسافران آسیب ببینند.

فعالیت

۸- به عکس مقابل توجه کنید و بگویید.

- چرا چنین منظره‌ای به وجود آمده است؟

- چه آسیب‌هایی ایجاد می‌شود؟

- برای مقابله با این آسیب‌ها چه باید کرد؟

امروزه کشورها سعی می‌کنند برای گردش و استراحت در طبیعت طوری برنامه‌ریزی کنند که از آسیب رساندن به محیط زیست جلوگیری شود.

یکی از این برنامه‌ها، ایجاد «پارک‌های ملی» است. در پارک‌های ملی مانند مناطق حفاظت شده، بوته‌کشی، چرای دام‌ها، شکار و نظایر آنها ممنوع است و محیط‌های امن طبیعی برای جانوران پدید آورده‌اند. بخشی از این پارک‌ها هم به گردشگاه مسافران اختصاص

داده شده است. **راه کارها و برنامه ریزی کشورها برای حفظ محیط زیست در برابر گردشگری را بنویسید**

پارک ملی گلستان در استان‌های گلستان و خراسان شمالی از بزرگ‌ترین پارک‌های ملی ایران است.

طبیعت‌گردی (اکوتوریسم): سفر به مناطق طبیعی بدون لطمه زدن به محیط زیست.

میراث جهانی: سازمان یونسکو که یک سازمان جهانی است، بناهای تاریخی یا آثار بسیار ارزشمند را که بی‌همتا یا استثنایی هستند به عنوان میراث فرهنگی جهانی اعلام می‌کند؛ یعنی علاوه بر کشوری که این آثار در آن وجود دارد، کشورهای دیگر جهان نیز وظیفه دارند برای حفظ آن آثار یا مکان بکوشند.

غار: حفره‌هایی که به طور طبیعی در سطح زمین تشکیل می‌شود و معمولاً در دامنه کوه‌ها قرار دارد.

میراث زیستی جهانی: یونسکو مکان‌هایی مانند جنگل، کوه، صحرا یا گونه‌هایی از گیاهان و جانوران را که پدیده‌های بی‌نظیر طبیعی باشند به عنوان میراث زیستی جهانی اعلام می‌کند؛ یعنی اینها به همه انسان‌های زمین تعلق دارند و همه باید برای حفظ آنها بکوشند.

عتبات عالیات: به مجموعه آرامگاه‌های امامان شیعه علیهم‌السلام در عراق که در شهرهای نجف، کربلا، کاظمین و سامرا قرار دارند و مدفن ۶ تن از امامان ما در آنجا است، عتبات عالیات گفته می‌شود.

به کار بندیم

- فرض کنید در تابستان چند مسافر و گردشگر از شهر و یا کشوری دیگر به محل زندگی شما آمده‌اند و می‌خواهند سه روز در شهر یا روستای شما بمانند و جاهانی دیدنی را ببینند. همفکری کنید و روی یک صفحه، برنامه‌ای سه روزه برای این مهمان‌ها بنویسید و مکان‌هایی را برای بازدید پیشنهاد کنید. برنامه را در کلاس بخوانید و به معلم بدهید.
- فرض کنید در یک منطقه طبیعی بسیار زیبا زندگی می‌کنید که گردشگران زیادی از آنجا دیدن می‌کنند. شورای اسلامی محله از شما می‌خواهد خسارت‌هایی را که ممکن است به محیط طبیعی وارد شود پیش‌بینی کنید و راه‌حل‌هایی برای آن بنویسید. همفکری کنید و آنها را روی یک کاغذ بنویسید و به معلم بدهید.

راه حل	خسارت یا ضرر
.....	۱- ممکن است زباله‌ها را در آب رود بریزند

- شما و خانواده‌تان در یک محیط طبیعی زیبا ناهار خورده‌اید و مشغول جمع کردن سفره هستید. با شیشه نوشابه، قوطی کنسرو و پلاستیک‌های مواد غذایی و نظایر آن چه می‌کنید؟ بگویید.